

Vertikal Nr. 1878	31 6te Juli	32 8de Juli	33 11te Juli	34 11te Juli	35 11te Juli	36 12te Juli	37 12te Juli	38 12te Juli
Nordlig Bredde	67° 33'	66° 13'	64° 51'	64° 52'	64° 54'	64° 55'	64° 56'	64° 58'
Vestlig Længde	18° 36'	23° 9'	24° 23'	25° 6'	25° 51'	26° 40'	27° 27'	28° 15'
Luftens Temp.	3 ^o , ₃	13 ^o	14 ^o , ₂	10 ^o , ₃	10 ^o , ₃	10 ^o , ₃	10 ^o , ₃	11 ^o , ₂
Dybder i Favne under Havets Overflade	0 Fv. 4 ^o , ₀	0 Fv. 10 ^o , ₃	0 Fv. 12 ^o , ₀	0 Fv. 10 ^o , ₃	0 Fv. 10 ^o , ₃	0 Fv. 10 ^o , ₂	0 Fv. 10 ^o , ₃	0 Fv. 10 ^o , ₃
	34 — 1 ^o , ₂	62 — 6 ^o , ₂	30 — 7 ^o , ₀	25 — 8 ^o , ₉	30 — 8 ^o , ₃	39 — 6 ^o , ₇	40 — 7 ^o , ₂	50 — 7 ^o , ₀
	84 — 2 ^o , ₁		50 — 6 ^o , ₉	44 — 7 ^o , ₁	60 — 6 ^o , ₉	50 — 6 ^o , ₉	80 — 6 ^o , ₉	100 — 6 ^o , ₃
	134 — 1 ^o , ₇		110 — 6 ^o , ₃	69 — 6 ^o , ₈	85 — 6 ^o , ₃	80 — 6 ^o , ₁	150 — 7 ^o , ₁	200 — 6 ^o , ₀
	134 — 1 ^o , ₄		135 — —	94 — 8 ^o , ₂	110 — 6 ^o , ₁	130 — 6 ^o , ₀	200 — 6 ^o , ₇	300 — 6 ^o , ₀
			160 — 6 ^o , ₂				250 — 6 ^o , ₁	450 — 5 ^o , ₀
							300 — 6 ^o , ₂	500 — 4 ^o , ₀
								550 — 4 ^o , ₉
								600 — 4 ^o , ₄
Vertikal Nr. 1878	39 12te Juli	40 12te Juli	41 12te Juli	42 14de August	43 14de August	44 14de August	45 14de August	46 14de August
Nordlig Bredde	65° 0'	65° 1', ₅	65° 3'	66° 27', ₂	66° 33'	66° 32'	66° 25'	66° 19', ₅
Vestlig Længde	29° 14'	30° 24'	31° 32'	14° 26'	14° 26'	14° 5'	13° 46'	13° 49', ₅
Luftens Temp.	12 ^o , ₆	11 ^o , ₃	10 ^o , ₃	6 ^o , ₅	7 ^o , ₀	7 ^o , ₀	5 ^o , ₆	5 ^o , ₅
Dybder i Favne under Havets Overflade	0 Fv. 11 ^o , ₃	0 Fv. 10 ^o , ₇	0 Fv. 10 ^o , ₃	0 Fv. 8 ^o , ₅	0 Fv. 8 ^o , ₃	0 Fv. 8 ^o , ₂	0 Fv. 7 ^o , ₀	0 Fv. 7 ^o , ₅
	50 — 6 ^o , ₂	20 — 8 ^o , ₉	100 — 6 ^o , ₃	46 — 3 ^o , ₇	72 — 3 ^o , ₇	67 — 3 ^o , ₇	75 — 3 ^o , ₀	110 — 2 ^o , ₄
	100 — 6 ^o , ₇	100 — 7 ^o , ₀	200 — 6 ^o , ₂					
	150 — 6 ^o , ₄	200 — 6 ^o , ₉	300 — 5 ^o , ₈					
	250 — 6 ^o , ₃	300 — 5 ^o , ₀	400 — 5 ^o , ₇					
	375 — 5 ^o , ₀	725 — 4 ^o , ₃	500 — 5 ^o , ₂					
	575 — 4 ^o , ₅	925 — 3 ^o , ₇						
	775 — 4 ^o , ₂	1125 — 3 ^o , ₃						

Fra Lagos ved Guineakysten,

et Brev til Redaktøren af „Geografisk Tidsskrift“, af **Funch Petersen.**

Da det er en Menneskealder siden, at vi Danskere have ophørt at staa i nærmere Forbindelse med Guineakysten, i det vi jo 1848 solgte vore Kolonier paa denne Kyst til Engleskændene, vil det mulig interessere Dem og Deres Læsere at høre lidt herfra. Under Navnet *Guinea* forstaar man i Evropa den Kyststrækning, der paa Afrikas Vestkyst naar fra 10° 18' n. Br. (Kap Verga) indtil 4° 28' n. Br. (Mundingen af Kongefloden), og denne Strækning har i alt en Længde af 450 Mile, d. v. s. er ligesaa lang som fra Nordkap til Neapel. Her paa Kysten kjende vi imidlertid ikke nogen saadan Fællesbetegnelse, i det Landet er delt imellem en Mængde Smaafyrster eller tilhører europæiske Magter. Selv Navnet *Guinea* er ogsaa ukjendt her og skriver sig fra de portugisiske Opdagere, i det de, rimeligvis ved en Misforstaaelse efter den forhen store og inde ved Nigeren liggende Handelsstad Djinnie (Jinnie) gav hele Kysten dette Navn. Paa lignende Maade ere de Navne opkomne, som man har givet de forskjellige Dele af Kysten, i det man har opkaldt dem efter en eller anden vigtig Vare, saaledes Peberkysten, Elfenbenskysten, Guldkysten og Slavekysten.

Det Sted, hvor jeg bor, hører til Slavekysten og er den lille Ø, som efter Portugiserne kaldes *Lagos* og som af de indfødte kaldes *Ekó* eller Palmeoljæen. Den staaer under England og ligger i Munden af Lagosfloden, men er saa lille, at man i en Baad kan omsejle den paa en 4 Timers Tid; uagtet dens ringe Størrelse bebos den dog af 70—80,000 Mennesker. Man maa selv have set en Negerby med dens snævre Gader, hvor to voxne Mennesker til Nød kunne passere hinanden, for at kunne fatte, hvorledes saa mange Mennesker kunne bo paa en saa lille Plads. Grunden til, at der her findes saa mange Mennesker, er let at indse; thi *Lagos* med sin engelske Guvernør, sine engelske Love og sit Forbud imod at holde Slaver maa forekomme den sorte som et Fristed i Sammenligning med al den Undertrykkelse, han møder i de Egne, der staa under Negerfyrsterne. Og dog er netop dette, at den bortløbne Slave kan finde et Fristed i *Lagos*, Hovedgrunden til, at denne Plads lader meget tilbage at ønske. Den største Del af Befolkningen er nemlig i stadig Skiften; saa snart en Slave i det indre har forbrudt sig, løber han til *Lagos*, hvor han er sikker

for Efterstræbelse. Han bliver nu i Lagos en kort Tid, men finder saa til sin Forbavselse, at han maa arbejde meget mere end før, og at han kun har det halvt saa godt som hos sin Herre; endelig kommer han til den Slutning, at det dog er bedre at løbe hjem igjen og at blive tagen til Naade imod at faa en ordentlig Dragt Prygl. Han drager da tilbage, men glemmer tillige ikke at medtage saa meget som muligt, og uden Hensyn til, om han faar det paa en ærlig Maade eller ikke. Han finder heller ikke, at der er noget galt i dette sidste; thi hos de sorte er Moralen slap, og det gjælder som Regel, at enhver Forbrydelse er tilladt, naar man kun slipper godt fra den. Byen Lagos er for Resten en af de interessanteste paa Vestkysten af Afrika; thi man vil ikke mange Steder træffe en saa broget Blanding af alle Slags Folketærd som her. Iblndt de 70—80 hvide, som bo i Lagos, er der Engleskmænd, Franskmænd, Tyskere, Portugisere, Italiener, Spaniere og én Dansker, nemlig min Ringhed. En stor Mængde evropæiske Sprog summe altsaa én om Ørerne, og desuden adskillige Negerprog, naar man paa en Torvedag gaar hen ad „Marinaen“, vor Bys Hovedgade, paa hvilken de hvide bo. Klædedragten er ogsaa vidt forskjellig. Den fornemste Klasse Mennesker dannes af Evropæerne, der visselig altid klæde sig net og propert, men højst tarveligt, saa at en fin Hat og Frakke kun bruges ved højtidelige Lejligheder. Dette vækker imidlertid Forargelse hos den anden Klasse, de velhavende sorte, der ikke nogen Sinde møde paa Gaden uden at være klædt paa Moden; Ladyen lader sig gjerne kjøre i en Slags Rullestol, og hun er da klædt i en prangende Silkekjole; Gentlemanen møder altid med høj Cylinderhat, sort Frakke, hvide, stive Flipper, glacerede Handsker og lakerede Sko. De kan vel tænke Dem, at det er latterligt at se de grimme Negerinder og Negre saaledes udstaffede, og man kan tillige mangen Gang ikke undlade at udbryde: „Hvor det dog er modbydeligt at se disse Mennesker udmajede som Abekatte.“ Det gjør ogsaa et eget Indtryk, naar man, hvad der ikke sjælden hænder, ser en saadan lapsset Neger i al sin Stads pludselig kaste sig næsegrus paa Jorden; han møder nemlig en Mand, der med nøgne Ben og nøgen Overkrop og kun med en Slags Tunika om sig gravitetisk vandrer hen ad Gaden, i det han er ledsaget af et syngende og skrigende Følge. Det er en af de fremmede Konger eller Fyrster fra det indre, som er kommen hertil, og alle vide, at han uden for Lagos har Magten over Liv og Død, og at han med et Ord kan stoppe, om ikke den hele, saa dog en stor Del af Handelen her.

Mærkeligt nok er det, at man i Lagos, hvor saa mange og saa forskjellige Trosbekjendelser ere samlede,

slet ikke mærker noget til Religionshad. Katolikker, Protestanter, Muhamedanere og Hedninger leve, i al Fald tilsyneladende, i den bedste Forstaaelse med hverandre, og i det hele hører man ikke videre Tale om Religionen; dette kommer vistnok af, at de kristelige Missionærer, hvoriblandt findes et Par kvindelige (de eneste hvide Damer her paa Pladsen), ikke have nogen synderlig Indflydelse. Lagos er en Handelsplads og kun Handelsplads; hvem der kommer her, sætter Livet som Indsats og har som Følge kun den Tanke at tjene saa meget som muligt paa denne Indsats. Det er nu visselig farligt at leve her; men jeg tror rigtignok, at man hjemme har altfor overdrevne Forestillinger om Faren i Lagos saa vel som ved Vestkysten af Afrika i det hele. Udtrykket „Evropæernes Kirkegaard“ for Kysten her er sikkerlig overdrevent. Man kan selv gjøre overordentlig meget for at bevare sin Sundhed, og der kræves altid den største Varsomhed for at komme vel fra Feberen; selve Feberen undgaar imidlertid ingen, han være, som han være vil. Den store Hovedsag og langt bedre end Kinin og andre Lægemidler er den at passe paa sin Søvn, saa at man hver Nat sover 6—7 Timer. Man kunde maaske tro, at dette maa være meget let at overholde; men det er dog ikke saa. Det egentlige Omgangsliv begynder nemlig først efter Solnedgang, d. v. s. efter at den glødende Hede om Dagen er forbi. Under disse Omstændigheder kan man ogsaa indse, at Fristelsen til at gjøre Nat til Dag undertiden kan være stor nok; men vé den, der gjør dette, han vil i Regelen snart komme til at mærke Følgerne, især hvis han udsætter sig for Natteduggen, den værste Gift, som findes her. Men selv om man er nok saa varsom, og selv om man passer nok saa meget paa med Hensyn til Nattesøvn, Mad og Drikke, vil dog vistnok aldrig nogen Evropæer ret føle sig hjemme paa Vestkysten af Afrika. Naturen sætter selv sine Grænser derfor, og 3—4 Aar er den Tid, der regnes som den længste for et Ophold hernede. Efter denne Tids Forløb maa selv den stærkeste Mand hjem til Evropa for at hente friske Kræfter; de fleste blive da ogsaa hjemme for at nyde Frugterne af, hvad de have fortjent, og næsten enhver, der kan blive hjemme, kommer ikke atter hertil.

Som Forholdene i de senere Tider have udviklet sig, har Livet her, hvor interessant og lærerigt det end er, dog sine store Skyggesider, og en af de værste er den saakaldte dannede, sortes uendelige Overmod og Indbildskhed. Hvem er nu Skylden heri? Ingen andre end Missionæerne, der i den Grad have kjælet for og ødelagt de sorte, at der næsten ikke er noget Udkomme med dem. Og selve den engelske Regering har ved sine Koloniallove bragt det saa vidt, at enhver bortløben Slave,

der ønsker at skade en hvid eller at hævne sig paa ham, kan anklage den hvide for enhver som helst Forbrydelse og kan faa ham dømt derfor. Det gjælder i saa Fald nemlig kun at finde Frænder eller Venner, der ere villige til at aflægge Ed paa, hvad den sorte ønsker, og det kan meget let ske. I denne Tid have vi haft et saadant, ret interessant Tilfælde. En velhavende Portugiser blev en Morgen funden myrdet i sit Hus og lemlestet paa den skrækkeligste Maade, imedens alt, hvad der fandtes af Penge og Værdisager, var ført bort. Et berøgtet Subjekt, der er Spiller og flere Gange har været straffet, blev kort Tid efter i et anonymt Brev til Øvrigheden angivet som Morderen, og man fandt ogsaa, da man eftersøgte hans Bolig, de fleste af de røvede Sager, hvoraf nogle plettede med Blod. Efter at være bleven ført i Fængsel tilstod han Forbrydelsen, men denne Tilstaaelse har i Følge den engelske Lov ingen bindende Retsgyldighed. Der nedsattes en Jury, men Forbryderen forkastede den, og det gik ligesaa med en ny Jury. Endelig nedsattes en tredje Jury, i hvilken han havde et Par Venner, og hvad var Følgen? Han blev frikendt, fordi engelsk Lov kræver Enstemmighed, før et Menneske kan dømmes for Drab. Med andre Ord — for de hvide er her en lovløs Tilstand, og de enkelte gamle Kjøbmænd, der have været her, før Lagos i Aaret 1861 blev engelsk Koloni, ønske stadig den gamle Tid tilbage, da man altid kunde faa Ret, selv om det engang imellem kostede et eller to Fade Rom til Negerkongen. En Lov kan undertiden være altfor teoretisk rigtig til at passe i Praxis.

En stor Glæde har man her, og det er Naturens

Skjønhed. Naar man i den tørre Aarstid, der falder imellem November og Juni, kommer sejlene herind til Lagos, kan man ikke andet end betages af det prægtige Syn. Floden med sit livlige Røre, hvor Kanoer i hundredevis krydse imellem hverandre, Bredderne med deres tætte Væv af Buske, som prange i alle mulige Farver, og som med deres utallige Lufftrødder danne et uigjennemtrængeligt Vildnis, samt længere inde, paa den fastere Jord, Lunde af Palmer i en Mængde forskellige Arter, — alt dette afgiver et Syn, der er vidunderligt, især for den, som aldrig før har set en tropisk Egn. Til Trods for den uendelige Forskel vil, det er jeg sikker paa, enhver Dansker, som første Gang kommer herved, altid mindes om Synet, vi have fra Strandvejen og ud mod Øresundet. Faktorerne, der ligge langs Floden, blive da til vore Villaer, Kanoerne med deres brogede Sejl til vore Fiskerbaade, og Palmelundene til vore Bøgeskove. Kommer man nærmere til Bredden, forsvinder vistnok Illusionen, og Modsætningen vil derved træde saa meget stærkere frem; men hver Gang jeg kommer fra en Rejse oppe i Landet, faar jeg altid det samme Indtryk, og flere danske Skibskaptajner, med hvem jeg har talt derom, have sagt mig det samme.

Hermed vil jeg slutte for denne Gang; i mit næste Brev skal jeg meddele Dem de lagttagelser, jeg har haft Lejlighed til at gjøre paa mine gjentagne Smaarejser i det indre, og hvor jeg har stiftet Bekjendtskab med en hel Del Negre, der endnu ikke ere blevne paavirkede af Evropæerne.

Om den svenske Koloni Nya Sverige,

et Foredrag af **C. T. Odhner**, Professor ved Universitetet i Lund*).

Søndagen den 2den Juli 1876 afgik der fra Philadelphia et Banetog, som alene var optaget af Svenskere; i Toget saa man først og fremmest den unge Prins Oscar af

Sverige samt Officerer og Kadetter fra to svenske Orlogsskibe, fremdeles Kommissærerne ved den svenske Afdeling af Verdensudstillingen, Journalister og endelig rejsende af alle

*) De, der ønske nærmere Underretning om Kolonien Nya Sverige, henvises til følgende Skrifter:

1. Kort beskrifning om provincien Nya Sverige uti America, af *T. Campanius Holm*. Stockholm. 1702.

2. Beskrifning om de svenska församlingars forna och närvarande tillstånd uti det sa kallade *Nya Sverige*, af *J. Acrelius*. Stockholm. 1759.

Den er oversat paa engelsk tilligemed oplysende Noter af *W. Reynolds*. Philadelphia. 1874.

3. Kolonien Nya Sveriges grundläggning 1637—1642, af *C. T. Odhner* (i „Historisk bibliothek“ for 1876).

4. Kolonien Nya Sveriges historia, af *C. Sprinchorn* (i „Historisk bibliothek“ for 1878).

5. *Annals of Pennsylvania* by *Hazard*. Philadelphia. 1850.

6. *Documents relating to the history of the Dutch and Swedisch settlements on the Delaware river*. By *B. Fernow*. Albany. 1877.